

ПЛАН-КОНСПЕКТ
відкритого заняття з хорового диригування
циклової комісії
викладачів музично-теоретичних дисциплін

Дата: 01.04.2026

I. Викладач: Літкович Оксана Федорівна

II. Студент(ка): Біловус Софія І М

III. Навчальна дисципліна: хорове диригування

IV. Вид: практичне

V.Тема: Початковий етап формування диригентської техніки майбутнього вчителя музичного мистецтва

VI. Мета:

- Ознайомити студента з основами **диригентської аплікатури** та принципами раціональної постановки корпусу і рук.
- Сформувати базові навички **диригентського жесту**: чіткість ауфтакту, фіксацію «точки» (іктусу) та відчуття опори звуку.
- Опрацювати техніку тактування простих розмірів (2/4,3/4, 4/4) у поєднанні з елементарними прийомами звуковедення (*legato, staccato*).
- Розвивати **психомоторну координацію** та пластичність диригентського апарату.
- Стимулювати внутрішнє слухове уявлення та здатність передавати художній образ через мануальну техніку.
- Вдосконалювати почуття метроритму та темпову стабільність.
- Виховувати професійну відповідальність майбутнього вчителя за якість показу та вокально-хорову культуру колективу.
- Формувати естетичний смак та артистичну виразність у процесі відтворення музичного твору.
- Плекати культуру самоконтролю та аналітичного ставлення до власних рухів.
- Виховувати інтерес до обраної професії, любов до національного хорового мистецтва.

VII. Обладнання: фортепіано, ноутбук, презентація «Початковий етап формування диригентської техніки майбутнього вчителя музичного мистецтва», схеми диригування

VIII. Використана література:

теоретична:

- 1) Бухальський В. І. Азбука хорового диригування: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне, 2005. 80 с.

- 2) Колесса М. Основи техніки диригування. Київ: Музична Україна, 1973. С. 27-29; 74-75.
- 3) Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Методика викладання хорового диригування. Ніжин, 2012.
- 4) Юцевич Ю. Словник музичних термінів. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009.

нотна:

- 1) Українська народна пісня в обр. М.Леонтовича «Ой з-за гори кам'яної» (хорова партитура);
- 2) В.Попович «Як не любить тебе мій краю»

Хід заняття:

I. Організаційний момент. Створення позитивної атмосфери. Налаштування на успішну діяльність.

- **Диригування — це не професія, це спосіб мислення.**— Це ідеально підкреслює, що для вчителя це спосіб організації навчального процесу.
- **«Справжній диригент повинен чути очима і бачити вухами».**— Для вчителя це означає здатність миттєво реагувати на фальш або ритмічну неточність класу лише за допомогою зорового контакту та жесту.
- **«Руки — це лише продовження розуму та серця».** — Важливий акцент для початкового етапу навчання: техніка без змісту є лише гімнастикою.

II. Повідомлення теми заняття.

«Початковий етап формування диригентської техніки майбутнього вчителя музичного мистецтва»

III. Практична робота за темою заняття.

1. Актуалізація опорних знань (протягом заняття):

- Прості і складні розміри; визначення та схематичне зображення. Показ схеми простих (2/4, 3/4) та складних (4/4) розмірів;
- Ауфтакт. Види ауфтактів. Зняття. Витримані долі в розмірі 4/4

2. Теоретичний блок (теорія подається дозовано протягом усього заняття)

Робота над схемою 3/4. Робота над ритмічними структурними елементами

Диригування у розмірі 3/4 за тридольною схемою

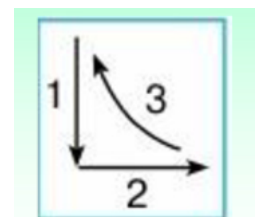
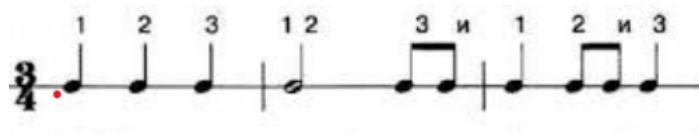
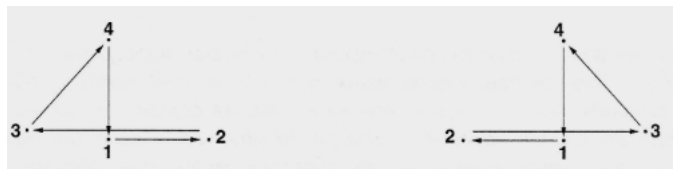

Схема тактування у тридольному розмірі

При виконанні диригування у розмірі $3/4$ за тридольною схемою перша доля сильна, рух до низу, 2 доля – горизонталь, третя рух вгору.

Диригування у розмірі $4/4$ за чотиридольною схемою

Диригування з ритмічними складнощами в розмірі $4/4$

При виконанні розміри $4/4$ перша і четверта долі виділяються участю в русі усієї руки від плеча як сильна, відносно сильна доля третя доля є горизогтальною і ділить ніби на навпіл сильну першу долю, а всі інші, слабкі долі, виконуються рухом кисті.

Від схеми тактування диригентська схема відрізняється перед кожною долею зв'язуючого жесту – ауфтакту або замаху. Його роль – підготувати виконавців до співу. Ауфтакт дається у характері твору: у тому ж темпі, характері, динаміці та з тим же звуковеденням. Кожна попередня доля містить у собі момент замаху (підготовки) до наступної.

3. Формування диригентських навичок при вивченні хорових творів.

- 1) Виконання вправ на звільнення м'язів та суглобів (протягом заняття)
- 2) Українська народна пісня «Ой з-за гори кам'яної»
- 3) а) аналіз твору: визначення тональності, розміру, характеру (*опираємося на знання студентки з теорії музики та сольфеджіо*);
б) виконання партитури на фортепіано. *Звертаємо увагу на ритмічність виконання партитури, дотримання пульсації*;
в) налаштування в тональність (від звуку «ля» знаходимо Т, S, D трізвучи (при цьому застосовуємо знання студентки з теорії музики та сольфеджіо).
спів партії альт. *Домагаємося чистого інтонування, пояснюємо, як інтонувати складні місця (широкі інтервали), високі ноти, звертаємо увагу на необхідності співу на опорі.*
Робота над елементами з ритмічними складнощами, витримані звуки, зняття на різні долі.

20. ОЙ З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

Andantino

C. *mp*

Ой з-за го - ри ка-м'я-но - ї го-лу-би лі-та - ють,

A. *mp*

не за-зна - ла роз-ко-шонь - ки, вже лі-та ми - на - ють,

mf

не за-зна - ла роз-ко-шонь - ки, вже лі-та ми - на - ють.

mf

Ой з-за гори кам'яної голуби літають,
Не зазнала розкошоньки, вже літа минають. (Двічі)

Як не любить тебе, мій краю!

муз. В. Паломника
сл. О. Полоника
партия ф-но - М. Юхновський

Повірно, з почуттям

mf

Handwritten notes: *mf*, *rit.*, *mf*, *Em7 a tempo*, *F#7*, *Hm*

Handwritten notes: *rit.*, *mf*, *Em7 a tempo*, *F#7*, *Hm*

1. По - між зе - ле - них схи - лів гір, де

rit. *mf* *Em7 a tempo* *F#7* *Hm*

rit. *mf* *Em7 a tempo* *F#7* *Hm*

mf

рі - ки вдаль стрім-кі бі - жать, Про - йшов мо - го ди - тин-ства

Em9 dolce *A7* *D* *Am6* *F#7*

вир і ю - нос-ті ро-ки спі - шать. У

10 *Em* *Em6/C#* *F#sus4* *F#7*

Додаток 2. Картка оцінювання

№ з/п	Вид діяльності на занятті	Шкала оцінювання від 1 до 5
1	Розуміння теоретичного матеріалу	
2	Технічне виконання диригування у розмірі ^{3\4, 4\4\}	
3	Гра партитури	
4	Налаштування у тональність	
5	Спів хорових партій	
6	Аналіз власної навчальної діяльності	